

## КАФЕДРА БАНДУРИ

### Сольний спів

|                              |                                |                       |     |
|------------------------------|--------------------------------|-----------------------|-----|
| Освітній ступінь             | «Магістр»                      | Курс                  | 1-2 |
|                              |                                | Семестр               | 1-3 |
| Спеціальність                | 025 «Музичне мистецтво»        |                       |     |
| 4                            |                                |                       |     |
| Освітньо-професійна програма | «Музичне мистецтво»<br>Бандура |                       |     |
| Статус                       | Обов'язкова                    | ECTS                  | 5   |
|                              |                                | Годин                 | 150 |
|                              |                                | Індивідуальні заняття | 48  |
|                              |                                | Самостійна робота     | 102 |
| Форма контролю               | Залік                          |                       |     |

Інформація про викладача

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ПІБ               | Федорова Людмила Володимирівна, виконуюча обов'язки професорки, завідувачка кафедри бандури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, заслужена артистка України<br>Буга Ольга Павлівна, докторка мистецтва, старша викладачка кафедри бандури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. |
| Профіль викладача | <a href="https://orcid.org/0000-0001-6768-8354">https://orcid.org/0000-0001-6768-8354</a>                                                                                                                                                                                                                                              |
| e-mail            | <a href="mailto:olya.buga92@gmail.com">olya.buga92@gmail.com</a>                                                                                                                                                                                                                                                                       |

### АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Сольний спів» є важливою складовою фахової підготовки студентів-виконавців, які по закінченню освітнього ступеня «Магістр» отримують кваліфікації концертних виконавців: артист-вокаліст (соліст-бандурист), бандурист-співак, викладач закладу вищої освіти. Відповідно, дисципліна передбачає засвоєння специфічних знань, умінь та навичок в об'ємі, який також необхідний для подальшої педагогічної діяльності молодих фахівців, викладачів дитячих закладів мистецтв.

#### Мета навчання:

- підготовка висококваліфікованого фахівця, який володіє художньою вокально-виконавською майстерністю та вмінням собі акомпанувати під час співу;
- широке ознайомлення з народно-пісенною літературою, виховання художнього

смаку й розуміння стилю виконуваних творів;

- розвиток пізнавальних і фахових зацікавлень майбутніх співаків-бандуристів, формування в них мотивації до самостійної виконавської діяльності;
- виховання музиканта, здатного глибоко відчувати і мислити, любити свою професію, мати внутрішню потребу нести культуру в маси, який досконало володіє своєю майстерністю;
- виховання громадянина, патріота рідної України, який має фундаментальні знання в своїй професії і широко обізнаний в проблематиці інших галузей знань, сучасної політики, історії, культури, науки, літератури, мистецтва;
- розвиток пізнавальних і фахових зацікавлень майбутніх співаків-бандуристів, формування в них мотивації до самостійної виконавської діяльності.

#### **Завдання:**

- Знання головних методичних принципів виховання та розвитку співочого голосу;
- Основ теорії та методології інтерпретації вокально-інструментальних творів;
- Методики роботи над твором (соло, в ансамблі, оркестрі);
- Психології виконавської діяльності;
- Загальної історії музично-виконавського мистецтва і специфіки суміжних його різновидів;
- Історії бандурного мистецтва і його специфіки;
- Історії музики;
- Народної творчості;
- Виховувати дбайливе ставлення до голосу.

### **У РЕЗУЛЬТАТІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СТУДЕНТ ПОВИНЕН ОТРИМАТИ ТАКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ:**

#### **- знати:**

- Особливості та специфіку загальної вокальної підготовки, які пов'язані з вихованням правильного співочого дихання в сидячому положенні;
- Основні закономірності бандурної техніки;
- Специфіку виконання вокально-інструментальних творів на бандурі;
- Способи виробленні вірної і точної інтонації при слуховому контролі над особистим співом водночас під власний інструментальний супровід;
- Сучасні досягнення в галузі бандурного виконавства, педагогіки та музичної творчості;
- Виконавський репертуар та спеціальну літературу;
- Принципи аранжування та перекладення для бандури з голосом вокальних творів;
- Основи загальнотеоретичних дисциплін, що дозволяють вирішувати завдання творчого, навчально-просвітницького, науково-дослідницького та методичного характеру.

#### **- вміти:**

- Розуміти зміст, форму та стиль музичного твору, відтворювати його художню концепцію;
- Володіти засобами виконавської виразності та технічною майстерністю;
- Вміти самостійно працювати над своїм голосом та втіленням музичних образів, розвивати увагу, самоконтроль, музичну пам'ять та творчу ініціативу;

- Скласти план вивчення вокально-інструментального твору;
  - Поєднувати виконавську майстерність з виконавським осмисленням твору;
  - Глибоко відчувати специфіку вокально-інструментального бандурного виконавства й стати справжніми пропагандистами високої культури серед широких мас слухачів;
  - Утверджувати фольклорну лінію, яка йде від народних співців, відображати нові якості, народжені сучасною дійсністю, а також збагачуватись творами композиторів-класиків
- **мати навички:**
- самостійної роботи
  - швидкого опанування незнайомих творів
  - читання з листа
  - оволодіння різноманітним арсеналом вокальної техніки
  - будування власної виконавської інтерпретації
  - професійної підготовки для виконання концертної програми на сцені

## **ПЕРЕЛІК ТЕМ**

### **МОДУЛЬ 1**

#### **Змістовий модуль 1.**

##### **Робота над вдосконаленням набутого комплексу професійних вокальних навичок**

**Тема 1.** Робота над максимальним розкриттям творчої особистості студента, розвитком його технічних та художньо-виконавських можливостей.

**Тема 2.** Виявити у студента зріле та завершене музичне мислення, естетичне почуття та високий художній смак.

**Тема 3.** Виховання навичок виконавської волі, концертної витримки та естрадності. Перевірка їх під час концертних виступів. Виявлення недоліків та засоби їх усунення.

**Тема 4.** Вирішення інтерпретаторських задач, їх стильових, образних, фактурних ознак, що потребує нового рівня самостійного музичного мислення та самовираження студента.

**Тема 5.** Спрямовувати увагу студента на нові публікації нотного матеріалу, події в мистецькому житті (конкурси, концерти, конференції, майстер-класи, прем'єри), які б сприяли зростанню загальнокультурного і професійного рівня.

**Тема 6.** Систематизувати й узагальнити знання та вміння у галузі вокально-інструментального виконавства, сформулювати на їх основі професійні виконавські навички, переконання, світогляд.

#### **Змістовий модуль 2.**

##### **Робота над вокально-інструментальними творами для бандури**

**Тема 1.** Продовження роботи над вдосконаленням вокальної техніки, рухливістю голосу та розширенням діапазону.

**Тема 2.** Закріплення навичок виконання вокальних творів під власний супровід на бандурі.

**Тема 3.** Аналіз вокального твору, підбір та застосування засобів музичної виразності, необхідних для втілення образу.

**Тема 4.** Розвиток внутрішнього вокального слуху, як передумови точного і чистого інтонування.

**Тема 5.** Виховання навичок самостійного підбору репертуару та самостійної роботи над вокальним твором.

**Тема 6.** Спрямувати працю викладача і студента на розкриття індивідуальних рис

музичних творів, їх стильових, національних, індивідуальних ознак та оволодіння специфікою музичної форми і комплексом засобів музичної виразності.

**Тема 7.** Розкриття творчої особистості співака-бандуриста, набуття осмисленої виконавської волі та невимушеної артистичності.

## **МОДУЛЬ 2**

### **Змістовий модуль 3.**

**Підготовка до сольного концерту і до виконання вокальних творів, які включено до програми Атестаційного іспиту з фаху**

**Тема 1.** Виховання навичок самостійності в роботі.

**Тема 2.** Мотивація і стимул для формування бажання виступати на сцені.

**Тема 3.** Планування та підготовка до репетиції. Особливості розспівування перед концертом.

**Тема 4.** Розкриття творчої особистості співака-бандуриста, набуття осмисленої виконавської волі та невимушеної артистичності.

**Тема 5.** Самостійна та спільна з викладачем робота студента над технічними складностями вокальної партії та підпорядкованість їх художнім вимогам.

**Тема 6.** Стимуляція зусиль випускника на розкриття художньої концепції вокальних творів атестаційного іспиту.

## **ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ**

Дисципліна «Сольний спів» складається з індивідуальних занять та частки годин для самостійної роботи та підготовки, а також включає контрольні заходи (академічний концерт, залік) та обов'язкові концертні (публічні) виступи для набуття виконавського сценічного досвіду.

## **НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ**

Нотний матеріал відповідного вокального репертуару, музикознавча та методична література за фахом представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії, інтернет-ресурси. Репетиційні приміщення в навчальних аудиторіях, концертних залах Академії надається для проведення занять, репетицій та концертних виступів відповідно розкладу. За умови дистанційного навчання під час карантину або форс мажорних обставин, всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали студенти можуть знаходити на сайті бібліотеки Академії <http://lib.knmau.com.ua>.

*Кожний змістовний модуль може бути використаний викладачем на будь якому етапі роботи зі студентом протягом I–IV семестрів. Індивідуальні перспективні та поточні плани роботи складаються викладачем у відповідності до програмних вимог з урахуванням професійних можливостей та рівня підготовки кожного студента.*

## **МЕТОДИ КОНТРОЛЮ**

### **1. Попередній контроль.**

На перших етапах опрацювання програми ЗМ, викладач виявляє рівень знань, умінь і навичок студентів для вивчення обраного твору - співвідношення складності твору з професійними можливостями студентів.

### **2. Поточний контроль.**

Викладач здійснює постійний контроль під час практичних занять з метою перевірки

засвоєння попереднього матеріалу, виявлення проблем та усунення недоліків.

### 3. Академічний концерт.

Студенти виконують програмні вимоги даних контрольних заходів перед кафедрою та отримують зауваження та рекомендації для подальшої роботи (академічний концерт повторного репертуару; академічний концерт нового репертуару; академічний концерт у супроводі фортепіано).

### 4. Міжсеместровий та підсумковий контроль.

Залік у період зимової та літньої сесій оцінює кафедральна комісія комісія, враховуючи професійний та творчий розвиток студентів дисципліни «Сольний спів» освітнього ступеню «Магістр».

#### Система оцінювання

| № з/п | Контрольний захід оцінювання              | Всього % |
|-------|-------------------------------------------|----------|
| 1.    | Академічний концерт повторного репертуару | 15       |
| 2.    | Академічний концерт нового репертуару     | 25       |
| 3.    | Участь у концерті класу, кафедри тощо.    | 15       |
| 4.    | Участь у конкурсі, фестивалі тощо         | 15       |
| 5.    | Семестровий контроль                      | 30       |
|       | Всього                                    | 100      |

#### Критерії оцінювання знань студентів:

Студент з оцінкою **90-100 балів «Відмінно»(А)** повністю розкрив свої природні виконавсько-сценічні дані: бездоганне виконання програми, яке демонструє оволодіння технічними і художньо-образними завданнями, відсутність будь-яких недоліків, переконлива інтерпретація найрізноманітніших стилів і жанрів, виявляє образно-художнє мислення, виконавську експресію і волю, точно передає драматургію твору вокально-артистичними засобами, має розвинене вокальне дихання, повний діапазон і виразну дикцію, вміє майстерно акомпанувати собі, якщо мова йде про вокально-інструментальний твір. Студент бездоганно виконує музичні твори відповідно до програмних вимог, природно музикує, вільно, артистично тримається на сцені. Має найвищий рівень художнього та інтелектуального самовираження, як запоруку майбутньої професійно діяльності Бандуриста виконавця. Також на оцінку можуть впливати і суб'єктивні чинники, як працездатність, позитивна мотивація навчання, рівень складності програми, темп неухильного творчого зростання, конкурсні відзнаки та досвід виступів на значних сценах.

Студент з оцінкою **82-89 балів «Добре»(В)** достатньо розкрив свої виконавсько-сценічні дані, володіє вокальною технікою, художніми і артистичними прийомами виконання, досить майстерно володіє інструментом, виявляє образно-художнє мислення і виконавський темперамент, вміло користується голосом і уміло поєднує спів з власним супроводом, якщо мова йде про студента вокально-інструментального профіля. Студент демонструє відповідність виконуваних творів рівню підготовки, має добре розвинений художній смак та інтелект. Виконання програми впевнене, цілеспрямоване.

Студент з оцінкою **74-81 балів «Добре»(С)** має розвинений інтелект, художній смак, навички самостійного опанування обраною спеціальністю. Демонструє артистичний темперамент, відповідність виконуваних творів рівню підготовки, але виконання деяких творів не завжди переконливе. Голос потребує більш ретельної

уваги до інтонації і оволодіння технічними вокальними навичками. Є зауваження відносно якості звуку, артикуляції, строю бандури, врівноваженості звучання бандури і співу, якщо це вокальний твір.

Студент з оцінкою **64-73 бали «Задовільно» (D)** недостатньо добре володіє виконавсько-інтерпретаторськими навичками, має проблеми з опануванням окремими технічними та фактурними складностями, вмінням швидкого, міцного і довготривалого запам'ятовування музичного твору. Програма здебільшого середнього рівня складності. Обмеженість в теситурному і технічному плані не дозволяє проявитися артистизму і стабільності. Акомпанемент вокальних творів недосконалий. Інтонаційна виразність голосу і дикція, як і виконання вокального твору непереконливі. Проте підготовка студента дозволяє сподіватися на подальший професійний зріст.

Студент з оцінкою **60-63 бали «Задовільно» (E)** має слабкі вокальні навички і невиразний супровід вокального твору. Програма певною мірою відповідає рівню його художнього та технічного розвитку, але не відпрацьована в плані інтерпретаторського мислення і розуміння стилю. Звуковидобування різке, аранжування твору( в разі виконання в супроводі бандури - примітивне, не підтримує вокальну партію) Волюва подача і проникнення в драматургію твору сформовані частково.

Оцінку **35-59 балів «Незадовільно»(FX)** отримують студенти, які недостатньо розкрили свої виконавські можливості. Програма низького рівня складності. Інтерпретаторське мислення і розуміння стилю виявляється фрагментарно. Відсутність стабільної роботи і вокальної форми. Проте, при наполегливій подальшій роботі можливий певний професійний зріст.

Оцінку **1-34 бали «Незадовільно»(F)**, отримують студенти, які не відповідають жодному з вищезазначених критеріїв. Рівень складності програми низький. Студент володіє певними навичками та уміннями при виконанні музичних творів, які значною мірою не відповідають рівню його підготовки. Вокальні навички потребують ретельного опрацювання в плані інтонації, дикції, акомпанементу .

## **ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ**

Навчальна дисципліна може викладатися студентам з особливими освітніми потребами.

## **НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА**

Передбачається участь студентів у міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, концертних програмах, благодійних музичних акціях, участь у майстер класах та стажування у літніх музичних школах/академіях; пасивна та активна участь у міжнародних, всеукраїнських та кафедральних конференціях, круглих столах; відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій, виставок тощо.

## **СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОГО РЕПЕРТУАРУ**

### **І.НОТНІ ЗБІРКИ**

#### **1. Народні пісні в обробці сучасних українських та зарубіжних композиторів**

- С. Баштан. “Чи я в лузі не калина була”, “Дівчино кохана”, “Ой джигуне, джигуне”, “Ой на гору козак воду носить”, “Лугом іду, коня веду”, “Ой ти, дівчино, горда та пишна” - Українські народні пісні для співу в супроводі бандури. - К., Держ. Вид-во образотворчого мистецтва і муз. літератури, 1961
- С. Баштан .- “Ой у полі билинонька колихається”, “Чи ти, милий, пилом припав”, М. Лисенко - “Щасливому по гриби ходити”, “Ой зійди, зійди, ясен місяцю” - Українські народні пісні для співу з супроводом бандури. - К., Держ. вид-во образотворчого

мистецтва і муз. літератури, 1962

- А. Бобир - "Ой не спиться й не лежиться", М. Лисенко - "За Сибіром сонце сходить", "Там, де Ятрань круто в'ється", "Ой не шуми, луже", "Ой не світи, місяченьку", Л. Ревуцький - "Прилетіла перепілонька" Збірник пісень для бандури. Упорядник М. Ключник. - К., Мистецтво, 1965
- М. Лисенко - "Без тебе, Олесю", "Чом дуб не зелений", "Ой у полі криниченька" - Збірник пісень і танців для бандури. Упорядкував А. Бобир. - К., Держ. вид-во образотворчого мистецтва і муз. літератури, 1959
- Я. Бідгай - "Веселився козаченько" (збірник), А. Єдличка - "Гомін, гомін го діброві", А. Коціпінський - "Ой криче, криче чорненький ворон", "Ой як тужить серце за тобою, моя мила" (збірник), Г. Концевич - "Чабан вівці..." - Педагогічний репертуар вокаліста. Баритон. Упорядник Н. В. Татарінова. - К., Мистецтво, 1966
- Я. Бідгай - "Люлька, моя ненькова", "Не лай мене, моя жінка", П. Галаган - "Сонце низенько", "Ой уже весна", А. Єдличка - "Чоловік сів жито", "Ой чумаче, чумаче", "Ой чумак нещасливий", Г. Концевич - "Та пропив чоловік бугая", А. Коціпінський - "Ой пішов чумак у дорогу" - Педагогічний репертуар вокаліста. Бас. Упорядник Н. В. Татарінова. - К., Мистецтво, 1966
- Д. Бонковський - "Нащо мені чорні брови", П. Бідгай - "Як у саду, так і в лісі", "Ой якби я горе знала", А. Коціпінський - "Ходжу-нижу, ручки ломлю", М. Лисенко - "Ой, мати, мати, мати", Л. Ревуцький - "Не питай", Є. Турула - "Тропак", О. Чишко - "Чом, чом не прийшов", автор обробки невідомий - "Ой піду я до млина" - Українські народні пісні з репертуару М. Литвиненко-Вольгемут. - К., Муз. Україна, 1969
- С. Людкевич - "Зажурилась бідная удівонька", О. Нижанківський - "Отамане, батьку наш", "Ой в полі садок", "Ти поїхав, мене, мене покинув", "Колисанка", М. Скорик - "Через сад-виноград", "Хиляються ворота" Д. Січинський - "А хто іде...", Я. Ярославенко - "Ой у полі криниченька", "Ой там, на горі" - Українські народні пісні з репертуару Соломії Крушельницької. Упорядник І. Малайчик. - К., Муз. Україна, 1971
- А. Бойченко - "Зелененький барвіночку", "В кінці греблі шумлять верби", слова і мелодія Д. Бонковського - "Гандзя", Л. Кауфман - "Спать мені не хочеться", Н. Скоробагатько - "Стоїть гора високая" (сл. Л. Глібова), "Ой вербо, вербо", "Очерет лугом гуде", Л. Ревуцький - "Ой у полі" - Українські народні пісні з репертуару Оксани Петрусенко. - К., Муз. Україна, 1990
- А. Коціпінський - "Одна гора високая", В. Кирейко - "Я бачив, як вітер березу зломив", Ф. Надененко - "Чорнії брови, карії очі" - Українські народні пісні з репертуару Бориса Гмирі. Упорядник Т. Шеффер. - К., Муз. Україна, 1972
- М. В. Лисенко - "Ой пушу я кониченька в сад", "Ой ще не світ, ой ще не світ, ой ще не світає", "Та не жур мене, моя мати", "Ох і не стелися, хрещатий барвінку", "Ой і зрада, карі очі, зрада", "Ой що ж бо то за ворон", "Ой запив козак, запив", "Ой важу я, важу", "Ой ненько, зацвіло серденько", "Туман, туман по долині", "Добрий вечір тобі, зелена діброва", "Чи я вплела, чи я вбрела", "Та куди їдеш, Явтуше?", "Як поїхав мій миленький", "Гей у степу криниченька", "Та нема гірш нікому", "Ой ти, місяцю-зоре", "Чом, чом не прийшов", "Мій милий умер, умер" - Лисенко М. Українські народні пісні для голосу з фортепіано. Том XVIII. Музична редакція М. І. Вериківського, літературна редакція М. Т. Рильського. - К., Мистецтво, 1954
- Б. Лятошинський - "Ой у полі вітер віє" - Лятошинський Б. Українські народні пісні Том І. Упорядник Ф. Сабадаш. - К., Муз. Україна, 1973

## 2. Українські народні думи

- Є. Юцевич. Дума з поеми "Сліпий". - Твори для бандури. Упорядкував А. Омельченко. - К., Держ. вид-во образотворчого мистецтва і муз. літ-ри, 1962

- І. Скляр. Буря на Чорному морі. - Бандуристам-аматорам. Упорядкував А. Омельченко. - К., Мистецтво, 1966
- П. Майборода. Кров людська не водиця. Дума з однойменного кінофільму. Майборода П. Вибрані пісні - К., Мистецтво, 1964
- Ф. Глушко. Дума про матір Україну. Дума з поеми "Сліпий" (Невольник). Дума про трьох братів самарських. Дума про козака-бандуриста. Дума "Невольницький плач на турецькій каторзі". -Українські народні думи. Для голосу в супроводі бандури. Записав і впорядкував Ф. Глушко. — К., Мистецтво, 1996
- Ф. Жарко. Буря на Чорному морі (історична народна дума). -Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. Обробка Ф. Жарка. - К., Муз. Україна, 1967
- Ф. Жарко. Дума про азовських братів. Дума про козака Голоту. -Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. Упорядкував та обробив Ф. Жарко. - К., Муз. Україна, 1969

### 3. Романси та пісні

- А. Кос-Анатольський - "Пастушка". - Три пісні для голосу і фортепіано. Музфонд.Українська філія, 196
- В. Тилик, сл. Олійника Б.- "Мати сіяла льон"- Вокальні твори на слова українських поетів. — Київ., Муз. Україна, 1978
- Г. Майборода - "Димить туман", О. Білаш - "Ясени", А. Кос-Анатольський - "Ой ти, дівчино, з горіха зерня" - Співає Д. Гнатюк. Упорядник Н. Макарова. - К., Муз. Україна, 1969
- Г. Хоткевич - "Тече вода в синє море", "Чи винна голубка", "Мотив Шякунталі" - Хоткевич Г. Вибрані твори для бандури. Упорядник С. Баштан. - К., Муз. Україна, 1993
- Г.Майборода -."Запливай же, роженько весела", ля голосу в супроводі фортепіано. - К., Держ. вид-во образотворчого мистецтва і муз. літератури, 1962
- І. Карабиць - "Мати наша - сивая горлиця", з вокального циклу "Мати". - Карабиць І. Вокальні твори. - К., Муз. Україна, 1984
- І. Шамо - "Камінь сонця" - Співає Ю. Гуляєв. Упорядник А. Кухарєв. - К., Муз. Україна, 1969
- І. Шамо - "Три поради", "Впали дві зірниці", "Дніпровський вальс", — Шамо І. "Крилата пісня". - К., Муз. Україна, 1985
- К. Стеценко - "Сонце заходить, гори чорніють", "В'ється стежка", "Верба" - Стеценко К. Т. П. Солоспіви та ансамблі. Музична редакція В. Кирейка, літературна редакція П. Тичини. - К., Мистецтво, 1963
- К.Стеценко - "Ти все його любиш" - Педагогний репертуар бандуриста Вип. 2. Упорядкування та перекладання А. Омельченка. - К., Муз. Україна, 1967.
- Л. Бетховен. - "Люблю тебе", С. Монюшко - "Золота рибка", "Зачарована", Ф. Шуберт - "Троянда у полі", "До весни", Ф. Лист - "Ти наче квітка прекрасна", "Ти промінь візьми у сонця", "У тиші будь", "В любові все дивних чарів повно", В.Моцарт - "Сум за весною", Й.С Бах - "Весняна пісня", Ф. Мендельсон-Бартольдї -."На крилах пісні", О. Білаш - "Калина в житі", М. Завалішина - "Над Дніпром" - Романси для баритона або баса у супроводі фортепіано. - К., Мистецтво, 1951
- М. Лисенко - "Наче та, що з хвиль вродилася" (тенор), "Оце тая стежечка" (тенор), "Ні, мамо, не можна" (сопрано), "Якби мені черевики" (сопрано), — Лисенко М. Зібрання творів. Т. XI. Музична редакція Ф. Надененка, літературна редакція М. Рильського
- М. Лисенко - "Ой під вишнею" Пісня Виборного з опери "Наталка-Полтавка"; Я. Степовий - "Зацвіла в долині" - Пісні мої. Педагогічний репертуар вокаліста. Упорядник Н. Татарінова. - К., Мистецтво, 1966.
- М. Лисенко - "Смутної провесни", К. Стеценко - "Стояла я і слухала весну", "Вечірня пісня", "Колискова Килини", Я. Степовий - "Місяць яснаєнький", - Романси українських

композиторів-класиків для жіночого голосу в супроводі фортепіано. - К., Муз. Україна, 1990.

- М. Лисенко. Чого ж вода каламутна. Пісня Наталки з опери "Наталка-Полтавка"; К. Стеценко. Ой чого ти, дубе;— Збірник п'єс та пісень для бандури. Упорядник М. Ключник. - К., Мистецтво, 1965.
- Н. Андрієвська - "Якби я вміла вишивати", Л. Рева - "Серце не може без тебе" - Вокальні твори радянських композиторів. - К., Муз. Україна, 1984
- Р. Глієр - "Дують вітри", В.Косенко - "Колискова" Для голосу і фортепіано, Р. Глієр - "Відчого моя арфа мовчазна", "Ніч смутна", М. Лисенко - "Пісня Наталки" з III дії опери "Наталка-Полтавка". - К., Муз. Україна, 1986
- С. Гулак-Артемівський - "Романс Оксани Місяцю ясний" з опери "Запорожець за Дунаєм", М. Лисенко. Пісня Тараса з опери "Тарас Бульба". - Збірник п'єс для бандури та пісень для бандури. Упорядник М. Ключник. - К., Мистецтво, 1965
- С. Гулак-Артемівський - "Стоїть явір над водою" - Збірник п'єс для бандури. Склали і обробили А. Бобир. - К., Держ вид-во образотворчого мистецтва і муз. літератури, 1959.
- Я. Степовий - "Ой поля ви, поля" (для баритона), "Місяць ясненький (для меццо сопрано), "Скоро сонце засміється" - Степовий Я. Солоспіви та вокальні ансамблі. Т. II. - К., Мистецтво, 1965
- Я. Степовий - "Ой три шляхи широкі", "Розвійтеся з вітром", О. Нижаківський - "О не забудь", Д. Січинський - "Із сліз моїх", "Не співайте мені свої пісні", "У мене був коханий край", "Дума про Нечая", Я. Лопатинський - "Ах, скільки струн в душі дзвенить", "Її душа - то чайка над водою", "Горить моє серце", В. Матюк - "Родимий краю", М. Лисенко - "Ой одна я, одна", "Не дивися на місяць весною", "Ой маю, маю я оченята", "Садок вишневий", "Ой стрілочка до стрілочки", "Айстри", "Ой три шляхи широкі" - Романси українських композиторів-класиків для голосу в супроводі бандури. Перекладення та упорядкування В. Дутчак. - К., Муз. Україна, 1993

## **II. ВИБРАНІ АРІЇ, РОМАНСИ ТА ПІСНІ УКРАЇНСЬКИХ І ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ**

### **1.Українська класика:**

Д.Бортнянський «Арієтта Жанетти» із опери «Сокіл»

Данькевич К. Арія Варвари з першої дії опери "Богдан Хмельницький"

М.Лисенко «Пісня Наталки», «Ой я дівчина Наталка»

М.Лисенко Пісня Наталки «Видно шляхи Полтавської» із опери«Наталка-Полтавка»

М.Лисенко сл. Т Шевченка «Пісня Горпини» з опери «Утоплена»

М.Лисенко, обр. укр.нар.пісні «Тихо, тихо Дунай воду несе»

М.Лисенко, обр.укр.нар.пісні «У перетику я ходила»

М.Лисенко, сл. Г.Гейне «Коли настав чудовий май»

М.Лисенко, сл. Т Шевченка «Хустиночка»

М.Лисенко, сл.М.Садовського «Вальс опери «Енеїда»

М.Скорульський «Ave Maria»

Я.Степовий сл. Т Шевченка «Утоптала стежечку»

### **2.Зарубіжна класика:**

А Скарлатті "Нема мені спокою", "Стріли Амура"

А. Страделла "О як любов мене бентежить"

А. Страделла "О не вірь зрадливий"

А.Вівальді «O qui quelli» Речетатив та Алілуя із мотета a canto solo

А.Вівальді Арія Ваганти із опери «Judita triuphant»

А.Кальдара «Sebben crudelle»  
А.Піаццолла «Fievre»  
А.Хассе «Retornerai fra poco»  
Белліні В. “Я народжена для скорботи”  
Белліні В. «Malinconia»  
Белліні В. «Ma rendi pur contento»  
Белліні В. «Vaga luna»  
В.Сарасате «Чорне віяло»  
Г.Ф.Гендель «Amen, alleluia»  
Г.Ф.Гендель «Let the bright Seraphim»  
Г.Ф.Гендель «Qual farfaletta»  
Г.Ф.Гендель «Son come navicella»  
Г.Ф.Гендель «Арія Роделінди»  
Г.Ф.Гендель Арія Далілі з опери «Самсон і Даліла»  
Г.Ф.Гендель Арія Моргани «Tornami a vagheggiar», «Alcina»  
Г.Форе, сл. В Гюго «Метелик и фіалка»  
Г.Форе, сл. Р.Бюссіна «Пробудження»  
Гершвін «Коханий мій»  
Гріг Е. “Перша зустріч”  
Д. Скарлатті «Як метелик закоханий»  
Д.Бізе «Сегіділья»  
Д.Перголезі «Vidim suum», « Stabat Mater»  
Деліб Вальс. “Мрії”  
Дж. Каріссімі «Вітторія»  
Дж. Каччіні “Скоріше, Амур лети”  
Дж.Перголезі «Se tu m’ami»  
Дж.Россіні «Альпийська пастушка»  
Е.Гріг «Пісня Сольвейг»  
Ж.Б.Векерлен «Пори року»  
Ж.Фор «Діва Марія»  
Й.Гайдн «Маленька хатка»  
Й.С.Бах Арія «Schweigt, ihr Floten» із кантати №210  
К. Дебюссі, сл. П.Бурже «Beau soire»  
К. Сен-Санс Аве, Марія  
Л. Бетховен “Гондолета” (венеціанська пісня).  
Л.Керубіні «Ave Maria»  
М. Честі “Душу мучать мою страждання”  
М.А.Честі «Tu mancavi»  
Мендельсон Ф. “Місяць”  
Невідомий автор “О прекрасні очі”  
П.Маньї «Quell bell core»  
Р.Шуман, сл.Ю.Мозена «Ліщина»  
С.Іродьє «Голубка»  
С.Меркаданте «Троянда»  
Ф. Каваллі “О любов, ти - дар прекрасний”  
Ф.Мендельсон, сл.Г.Гейне«На крилах пісні»  
Х. Векерлен “Пори року”  
Шуберт Ф. “Блаженство”, “Куди”

Шуберт Ф. сл.В. Скотта «Ave, Maria»

Шуберт Ф. сл.І.Ф.Кастеллі «Романс Олени» із опери «Домашня війна»

Шуберт Ф., сл.Ф.Рюккерта «Ти мій спокій»

### **3.Романси:**

А. Кос-Анатольський, сл.народні «Паперушко»

А.Горчинський «Солов'їний спів»

А.Кос-Анатольський « Солов'їний романс»

Б Буєвський, сл.Г.Чубач «Я до тебе з ніжністю»

Б.Фільц, сл. Т.Шевченка«Сирітка»

Б.Фільц, сл.Т.Шевченка «Вітре буйний»

В.Верменич, сл.. В.Юхимовича «Калинова сопілка»

І.Соневицький «Алілуя»

К.Стеценко, сл. О.Олеся «Хтось постукав в моє серце»

К.Стеценко, сл. Т.Шевченка «Плавай, плавай, лебедонько»

К.Стеценко, сл.О.Олеся «Над колискою»

Кос-Анатольський А.«Коли заснули сині гори»

Кос-Анатольський А.«Пастушка»

М.Дремлюга, сл. Я.Кохановського «Я для кого квіти рвала»

Муз. і сл. Л.Лепкого, обр. А.Кос- Анатольського «Маєва нічка»

С.Людкевич, сл.О.Олеся «Тайна»

Ф Надененко, сл. М.Гоголя «Вечір»

Я Степовий, сл. О.Олеся «Дихають тихо акації ніжні»

### **4.Авторські пісні та обробки народних пісень:**

А Бойченко, обр.укр.нар.пісні «Зелененький барвіночку»

А. Єдлиčka «Хусточка»

А.Філіпенко сл. Т.Шевченка «Зацвіла в долині»

А.Ященко, обр.укр.нар.пісні «Ой летіла зозуленька»

Б.Лятошинський обр. укр..нар. пісні «Ой у полі тихий вітер віє»

Б.Лятошинський, обр. укр.нар.пісні «Ой, у полі тихий вітер віє»

Б.Фільц, сл.Т.Шевченка «Тече вода з-під явора»

В.Вавринчук, обр.укр.нар.пісні «Сива зозуленька»

В.Верменич, сл. В.Юхимовича «Калинова сопілка»

В.Івасюк «Легенда про мальви» ( Балада)

В.Івасюк, сл.Б.Стельмаха «Тільки раз цвіте любов»

Г.Жуковський Арія Насті з оп-ти«Чудасія та й годі»

І. Шамо, сл.Т.Шевченка «Ой гоп, гопака»

І.Віленський, обр. укр. нар. пісні «Піду в садочок»

І.Шамо сл.Луценка «Осіннє золото»

І.Шамо, сл. А.Малишка «Нахилились медоцвіти»

І.Шамо, сл. Т.Шевченка «Зацвіла в долині»

І.Шамо, сл.Д.Луценка «Пісня про щастя»

К.Мясков «В ліс зелений по горішки», вільна обробка укр.нар.пісні

К.Мясков «Прилетів сокіл до віконця» вільна обр. укр.нар.пісні

К.Мясков, обр. укр. нар. пісні «Ой, заграйте музики»

Кос-Анатольський А. “Білі троянди”

Кос-Анатольський А. «Чом, чом не прийшов?»

Кос-Анатольський А. обр.укр.нар.пісні «Ой, літає соколونько»  
 Л.Дичко, сл. О.Палажченка «Яблунька»  
 Л.Дичко, сл.Л.Українки «На човні»  
 Л.Левітова, сл.А.Мястківського «Сині гори»  
 Л.Ященко, обр.укр.нар.пісні «Нехай загородять там, де нелюб ходить»  
 М.Колеса, обр.укр.нар.пісні «Ой, по-під гай зелененький»  
 М.Колеса, обр.укр.нар.пісні «Чи то ми ся видит»  
 М.Корчинський, обр. укр.нар.пісні «Зажурилась удівонька»  
 О Білаш, сл.М.Ткача «Де ти, любов моя»  
 О.Білаш «Арія Либеді» з оперети «Легенда про Київ»  
 О.Білаш «За літами»  
 О.Білаш «Як надійшла любов»  
 О.Білаш, сл. В.Юхимовича «Полтавська полька»  
 О.Білаш, сл. М.Ткача « Люби мене, не покинь»  
 О.Білаш, сл.В. Юхимовича «Журавка» О.Білаш, сл.Д.Павличка «Пісня Франчески» із к-ф  
 «Роман і Франческа»  
 О.Нижанківський, сл.В.Масляка « О, не забудь»  
 О.Яковчук «За отавами золотавими»  
 Обр.Г.Майбороди «Ой заграйте музики»  
 П.Дворський, сл.М.Ткача «Мама Марія»  
 П.Майборода «Київський вальс»  
 П.Майборода «Ми підєм де трави похилі»  
 П.Майборода, сл.М.Ткача «Якби на квіти та не морози»  
 С. Сабадаш, сл.Кутеня «Пісня Молодички»  
 С.Сабадаш, сл. Л.Барабанова «Ой, на плаї скрипка грає»  
 Ф.Надененко обр.укр.нар.пісні «Як я люблю Петруся»  
 Ф.Надененко, обр.укр.нар.пісні «Гандзя»

### **ІІІ. ПЕРЕКЛАДЕННЯ ДЛЯ ГОЛОСУ В СУПРОВОДІ БАНДУРИ** **Федорової-Коханської Людмили Володимирівни**

- |                       |                             |
|-----------------------|-----------------------------|
| 1. Bach J.S.          | Sicilienne Вокал соль-мінор |
| 2. Caldara A.         | Selve amiche                |
| 3. Elsacienne canzona | Noel                        |
| 4. Faure G.           | Le Papillon et la Fleur     |
| 5. Kohanska L.        | В полі, в полі плужок оре   |
| 6. Mendelsohn F.      | Auf flugeln des gesanges    |
| 7. Моцарт А.          | Алілуя                      |
| 8. Napolitana canzona | Santa Lucia                 |
| 9. Paisiello G.       | Arietta                     |
| 10. Perti J.A.        | Se non fossero              |
| 11. Piazzolla A.      | Ave Maria                   |
| 12. Белліні В.        | Malinconia, Ninfa gentile   |
| 13. Бетховен Л.       | Ich liebe dich              |
| 14. Білаш О.          | Марія                       |
| 15. Білаш О.          | Пісня Франчески             |
| 16. Бортнянський Д.   | Арієта Жанети               |
| 17. Верменич В.       | Підкручу я чорнії вуса      |

|                     |                                     |
|---------------------|-------------------------------------|
| 18. Вівальді А.     | Altra Aria Vagante                  |
| 19. Вівальді А.     | O qui coelli                        |
| 20. Вівальді А.     | Алілуя до-мінор                     |
| 21. Гайдамака       | Раз прихожу я додому                |
| 22. Горчинський А.  | Солов'їний спів                     |
| 23. Дебюссі К.      | Fleur des Bles                      |
| 24. Деліб Л.        | Вальс                               |
| 25. Каваллі А       | Dolce amor                          |
| 26. Качіні Дж.      | Tu ch'ai le pene                    |
| 27. Качіні Дж.      | Амариліс                            |
| 28. Колеса М.       | Зозуленька кукат                    |
| 29. Кухарєв А.      | Романс                              |
| 30. Лисенко М.      | Видно шляхи Полтавськії             |
| 31. Майборода П.    | Київський вальс                     |
| 32. Майборода П.    | Елегія                              |
| 33. Мясков К.       | Защебетав жайворонок                |
| 34. Мясков К.       | Ой, сад-виноград                    |
| 35. Надененко Ф.    | Вечір                               |
| 36. Персел Г.       | Attempe from Love's sickness to fly |
| 37. Персел Г.       | Hark! The ech'ing Air               |
| 38. Персел Г.       | Strike the Viole                    |
| 39. Ревуцький Л.    | Чи це тая криниченька               |
| 40. Сабадаш С.      | Ой, на плаї скрипка грає            |
| 41. Скорульський М. | Ave Maria                           |
| 42. Соневицький І.  | Alleluia                            |
| 43. Стеценко К.     | Із-за гаю сонце сходить             |
| 44. Тилик В.        | Мальви                              |
| 45. Шамо І.         | Зацвіла в долині                    |
| 46. Шуберт Ф.       | An die laute                        |
| 47. Шуберт Ф.       | An die musik                        |
| 48. Шуберт Ф.       | An Mignon                           |
| 49. Шуберт Ф.       | WochinI?                            |

### РЕКОМЕНДОВАНА МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні напрямки відродження та розвитку народно-інструментального мистецтва в Україні. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 1995.
2. Антонюк В. Г. Український традиційний спів як феномен культури // Наукові записки Тернопільського педуніверситету ім. В. Гнатюка. Вип. 1 (6) : Мистецтвознавство. Тернопіль, 2001. С. 33–37.
3. Антонюк В. Г. Школа сольного співу // Академія музичної еліти України: Історія та сучасність. Київ : Музична Україна. 2004. С. 435–454.
4. Антонюк В. Г. Як ми говоримо (проблеми мовної культури вокалістів) // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. Вип. 14 : Музичне виконавство. Кн. 6. Київ, 2000. С. 166–174.
5. Барсукова Н. С. Історія формування вітчизняного сольного виконавства на бандурі. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2010. № 22 (209). С. 56–60.
6. Баштан С. В. Методика роботи з ансамблем бандуристів. К.: Муз. Україна, 1982.
7. Березуцька М. Обробки українських народних пісень у репертуарі ансамблю бандуристів

- «Чарівниці» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки. Культура і музика. 2018. № 1. С. 153–157.
8. Білозуб Л. М. Народна пісня у творчості українських композиторів. Наукові записки. Серія «Педагогічні науки». 2017. № 157. С. 47–50
  9. Вольнюк О. Розвиток професійної освіти бандурного мистецтва. Бандура. 1997. № 59–60. С. 26–30.
  10. Вотріна В. В. Мистецтво співу і вокальна методика М. Е. Донець-Тессейр. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 2001. 272 с.
  11. Гладішева А. О. Сценічна мова: дикційна та орфоепічна нормативність. Київ : КДіТМ, 1996. 204 с.
  12. Гмиря Б. Р. Бесіди про вокал // Борис Гмиря / статті, листи, спогади. Київ : Муз. Україна, 1975. С. 68–85. 432 с.
  13. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти: монографія. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 1999. 269 с.
  14. Давидов М. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні. К., 1998.
  15. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах. 2-ге вид. Луцьк, 2010. 590 с.
  16. Давидов М. А. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні. Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 1998. 207 с.
  17. Дутчак В. Г. Розвиток професійних засад бандурного мистецтва 1970–1990 рр.: творчість і виконавство : автореф. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 1996. 24 с.
  18. Євтушенко Д. Г. Роздуми про голос : нотатки педагога-вокаліста. Київ : Музична Україна, 1979. 91 с.
  19. Знаменська О. В. Культура мови у співі. Київ : Держвидав, 1959. 156 с.
  20. Кабка Г. М. Розвиток та роль педагогічного артистизму у творчій діяльності на прикладі специфіки його формування у музиканта-педагога // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. праць Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтв та Нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Київ : НАКККиМ, 2009. Вип. 22. С. 336–341.
  21. Кирдан Б. Народні співці-музиканти на Україні / Борис Кирдан. К.: Музична Україна. 1980. 180 с.
  22. Колодуб І. С. Питання теорії вокального мистецтва. Харків, 1995. 120 с.
  23. Колодуб І. С. Практичні поради педагога-вокаліста. Київ : Муз. Україна, 2010. 54 с.
  24. Комісаров О. В. Початкове навчання співу на фонетичній основі української мови. Київ : ІСДО, 1995. 88 с.
  25. Костюк О. Г. Сприймання музики і художня культура слухача. Київ : Наукова думка, 1965. 123 с.
  26. Кошиць О. Про Українську Пісню та Музику: монографія. Нью-Йорк: Наша Батьківщина, 1970; Київ: Музична Україна, 1993. 50 с.
  27. Кузьмич Я. О. Розвиток професійного бандурного мистецтва: тенденції, школи, композиторська творчість. Вісник Житомирського державного університету імені І. Франка. 2011. № 60. С. 145–148.
  28. Кушка Я. С. Методика навчання співу : посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
  29. Лисько Зіновій. Музичний словник / репринтне видання. Київ : Музична Україна, 1994. 168 с.
  30. Лісняк І. Трансформації виконавської творчості кобзарів-бандуристів на межі XIX–XX століття. Українське мистецтвознавство. 2009. № 7. С. 131

31. Лісняк І. М. Академічне бандурне мистецтво кінця XX – початку XXI ст. як відображення провідних тенденцій розвитку сучасної української музичної культури : Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2017. 250 с.
32. Мадишева Т. П. Співак і мова (культура співу мовою оригіналу: теорія і практика) : навч. посіб. Харків : Штрих, 2002. 160 с.
33. Маслій К. С. Виховання голосу співака : навч. посіб. Рівне : «ЛІСТА», 1996. 120 с.
34. Микиша М. Б. Практичні основи вокального мистецтва / літ. виклад М. І. Головащенко. Вид. 2. Київ : Музична Україна, 1985. 80 с.
35. Моляко В. О. Проблеми психології творчості // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць / За ред. В. О. Моляко. Т. 12. Вип. 6. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 352 с.
36. Морозевич Н. В. Бандурне мистецтво як культурне надбання сучасності : автореф. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства: 17.00.03. Одеса, 2003. – 16 с.
37. Муравйова О. О. Спогади. Матеріали / упор. та прим. Г. І. Філіпенко. Київ : Муз. Україна, 1984. 150 с.
38. Панасюк І. Творча діяльність С. В. Баштана в контексті становлення київської школи академічного бандурного виконавства : Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 2008. 221 с.
39. Паторжинський І. С. Важливі питання в комплексному вихованні актора-співака // КДК імені П. І. Чайковського: Науково-методичні записки. Т. 2. Вип. 3-й: Питання вокального мистецтва / Редкол.: Гузій В. М. та ін. Київ : Мистецтво, 1964. С. 30–33.
40. Піхманець Р. В. Психологія художньої творчості (теоретичні та методичні аспекти). Київ : Наукова думка, 1991. 164 с.
41. Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості : навчальний посібник. Київ : АПН України. Ін-т пед. і психолог. проф. освіти, 1996. 236 с.
42. Рожецька Л. Українські народні пісні з репертуару Лариси Руденко: Для голосу у супроводі фортепіано. 2-ге вид. Київ : Муз. Україна, 1974. 52 с.
43. Симонова О. Інтерпретація оригінального бандурного твору та педагогічний процес. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики. № 46. С. 314–321.
44. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів : посібник. Вінниця : Нова книга, 2013. 176 с.
45. Чабаненко В. А. Основи мовної експресії. Київ : Вища школа, 1984. 166 с.
46. Чабаненко Н. Бандурний репертуар як чинник розвитку концертного виконавства. Мистецтвознавчі записки. 2018. № 33. С. 522–528.